

**Vysoká škola Danubius
Fakulta verejnej politiky a verejnej správy**

**INOVACNÉ VÝSKUM
V OBLASTI SOCIOLOGIE,
PSYCHOLOGIE A POLITOLOGIE**

Medzinárodná vedecko-praktická konferencia

10 – 11 marca 2017

Vysoká škola Danubius
Fakulta verejnej politiky a verejnej správy

**Sládkovičovo, Slovenská republika
2017**

4. S.Govoruna. School and its role in the prophylactics of alcoholism and drug addiction among pupils and youth.– K., 1998

5. Internet recourse– official site of DSUTN in Ukraine (Department of struggle with unlawful turn of narcotics).

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТІ ЯК ПОКАЗНИКА УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Юдіна К. Є.

*кандидат історичних наук, викладач кафедри фізіології
ВДНЗ «Українська медична стоматологічна академія»*

м. Полтава, Україна

Високі вимоги до навчального процесу у вищих навчальних закладах змушують шукати нові, більш ефективні підходи, націлені на вдосконалення методів навчання у відповідність вимогам. У цьому сенсі проблема психофізіологічного аспекту навчання у вищих навчальних закладах набуває особливого значення.

Психофізіологічна готовність до навчання передбачає розвиток багатьох процесів, які необхідно розвивати і діагностувати. Пам'ять як психофізіологічний процес є одним з основних процесів який визначає ступінь зрілості, без якого не можлива була б діяльність людини. І.М. Сеченов вказував, що без пам'яті наші відчуття і сприйняття, зникаючи безслідно в міру виникнення, залишали б людину вічно в положенні новонародженого [1].

У вітчизняній літературі існує чимало робіт, метою яких є вивчення пам'яті: концепція Л.С. Виготського – О.М. Леонтьєва – діяльнісна теорія пам'яті; О.Р. Лурія – зорова і ейдетична пам'ять; Г. Еббінгауз – закономірності запам'ятовування та ін. Проблемами вивчення пам'яті займалися О.Л. Венгер, Д.Б. Ельконін та багато інших.

В результаті вивчення пам'яті студентів, виявлено, що більш продуктивним залишається мимовільне запам'ятовування, пов'язане з активною розумовою роботою над певним матеріалом, ніж довільне запам'ятовування того ж матеріалу, отже, людина запам'ятовує те, на що було звернуто увагу в діяльності, що справило на нього враження, що було йому цікаво.

Для здійснення емпіричного дослідження рівня розвитку пам'яті та психофізіологічної готовності до навчання студентів визначили емпіричну гі-

потезу, підтвердження або спростування якої і буде результатом даного емпіричного дослідження.

В результаті використання мотивуючих занять по розвитку основних видів пам'яті студентів, рівень розвитку пам'яті випробовуваних в експериментальній групі буде вище, ніж у контрольній і психофізіологічна готовність до навчання піддослідних експериментальної групи буде вище, ніж у випробовуваних контрольної групи.

У даній роботі були використані мотивуючі заняття, по формуванню психофізіологічного процесу – пам'яті, у студентів, використані методики з вивчення рівня розвитку пам'яті, такі як:

1. тест короткочасної смислової пам'яті,
2. тест слухової вербальної пам'яті (варіант тесту З.М. Істоміної),
3. тест зорової пам'яті (варіант тесту Бернштейна).

Для вивчення психофізіологічної готовності до навчання студентів використовувалися методики:

1. тест «Мотиваційна готовність» О.Л. Венгер,
2. тест «Самое несхоже» Л.О. Венгер,
3. Тест «Корректирующая проба»,
4. «Тест Бендер».

Для виявлення взаємозв'язку рівня розвитку пам'яті, а саме швидкості запам'ятовування матеріалу і психофізіологічної готовності використовували методику «Запам'ятовування 10 слів» розроблений О.Р. Лурія.

В результаті проведення дослідження в експериментальній і контрольній групі здійснювалася первинна діагностика з вивчення рівня розвитку пам'яті та психофізіологічної готовності випробовуваних. Потім були проведені мотивуючі заняття з розвитку пам'яті в експериментальній групі випробовуваних. Після проведення мотивуючих занять була проведена повторна діагностика піддослідних експериментальної і контрольної груп, з вивчення рівня розвитку пам'яті та психофізіологічної готовності до навчання.

Результати проведеного тесту короткочасної смислової пам'яті. За отриманими даними можна зробити висновок, що в результаті проведення мотивуючих занять показник середнього рівня розвитку короткочасної смислової пам'яті у випробовуваних в експериментальній групі знизився на 15%, в контрольній групі також знизився на 15%, а високий рівень розвитку в експериментальній групі підвищився на 35% , в контрольній групі залишився на колишньому рівні розвитку.

Результати проведеного тесту слухової пам'яті. За отриманими даними можна зробити висновок, що в результаті проведення мотивуючих занять показник середнього рівня розвитку слухової пам'яті у випробовуваних в експериментальній групі знизився на 65%, в контрольній групі знизився на

15%, а високий рівень розвитку в експериментальній групі підвищився на 65%, в контрольній групі підвищився на 15%.

Результати проведеного тесту зорової пам'яті. За отриманими даними можна зробити висновок, що в результаті проведення мотивуючих занять показник середнього рівня розвитку зорової пам'яті у випробовуваних в експериментальній групі знизився на 5%, в контрольній групі знизився на 15%, а високий рівень розвитку в експериментальній групі підвищився на 5%, в контрольній групі знизився на 15%.

Аналіз рівня психофізіологічної готовності піддослідних експериментальної і контрольної груп.

Результати проведеного тесту «Мотиваційної готовності». За отриманими даними можна зробити висновок, що в результаті проведення мотивуючих занять показник середнього рівня розвитку мотиваційної готовності у випробовуваних в експериментальній групі знизився на 30%, в контрольній групі знизився на 5%, а високий рівень розвитку в експериментальній групі підвищився на 30%, в контрольній групі підвищився на 5%.

Результати проведеного тесту «Самое несхоже». За отриманими даними можна зробити висновок, що в результаті проведення мотивуючих занять показник середнього рівня розвитку мислення і сприйняття випробовуваних в експериментальній групі знизився на 40%, в контрольній групі підвищився на 5%, а високий рівень розвитку в експериментальній групі підвищився на 55%, в контрольній групі залишився на колишньому рівні розвитку.

Результати проведеного тесту «Корректура проба». За отриманими даними можна зробити висновок, що в результаті проведення мотивуючих занять показник середнього рівня розвитку довільної регуляції поведінки випробовуваних в експериментальній групі знизився на 15%, в контрольній групі знизився на 5%, а високий рівень розвитку в експериментальній групі підвищився на 20%, в контрольній групі підвищився на 5%.

Результати проведеного «Тесту Бендер». За отриманими даними можна зробити висновок, що в результаті проведення мотивуючих занять показник середнього рівня розвитку зорово-моторної координації випробовуваних в експериментальній групі знизився на 40%, в контрольній групі знизився на 15%, а високий рівень розвитку в експериментальній групі підвищився на 40%, в контрольній групі підвищився на 15%.

В даний час розроблено і на практиці реалізується велика кількість систем і методів вивчення і впливу на психофізіологічні процеси студентів, з метою їх поліпшення. Пам'ять як психофізіологічний процес є одним з основних пізнавальних процесів у студентів, який визначає рівень психофізіологічної готовності до навчання, і без якого не можлива була б когнітивна діяльність людини.

Виявивши існуючі проблеми з даного питання, метою дослідження позначили проведення формуючого експерименту з метою вивчення особливостей пам'яті і підвищення психофізіологічної готовності студентів. У процесі дослідження розробили і реалізували програму мотивуючих занять зі студентами з розвитку пам'яті, розробили рекомендації для викладачів вишого навчального закладу щодо формування даного психофізіологічного процесу.

Надалі дослідження по вивченню пам'яті триватимуть, так як дана проблема залишається актуальною і відкритою на даний момент.

Література:

1. Руководство практического психолога: Психическое здоровье детей и подростков в контексте психологической службы / Под ред. И.В. Дубровиной. – 3-е изд., стереотип. – М.: Издательский центр Академия, 1998. – 176 с.
2. Эльконин Б.Д. Психология развития: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр Академия. 2001. – 144 с.
3. Талызина Н.Ф. Педагогическая психология: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр Академия, 1998. – 288 с.
4. Возрастная и педагогическая психология: Хрестоматия: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений / Сост. И.В. Дубровина, А.М. Прихожан, В.В. Зацепин. – М.: Издательский центр Академия, 1998. – 320 с.
5. Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2004. – 583 с.
6. Овчарова Р.В. Практическая психология образования: Учеб. пособие для студ. психол. фак. университетов. – М.: Издательский центр Академия, 2003. – 448 с.